

ÉLŐ ERDÉLY EGYESÜLET

SZATMÁRNÉMETI

HONISMERETI ESSZÉ

FÁBIÁN ÁRMIN-VINCENTIUS
SZATMÁRNÉMETI
HÁM JÁNOS RÓMAI KATOLIKUS TEOLÓGIAI
LÍCEUM

2014

Szatmárnémetinek szíve van

”A világnak nincsen semmiféle értelme számodra hazád nélkül.”¹ Elveszek otthonom nélkül. A nagy tömegben csak kicsiny kis pont vagyok, elenyészek az óriási óceánban. Nem vagyok már önmagam, nem vagyok képes saját lelkem megérinteni. Csak üresség van benne, és hiány. Egyetlen egy dolog enyhítheti fájdalmam. Szép hazám látványa. Keresem, de sehol máshol nem találhatom meg. Gyönyörű épületek közt sem, zajos utakon sem. Távolság van, ezer karnyújtásnyira, millió segélykiáltásra. Más helyek nem csillapítják hiányom, csak hazám gyönyörűsége elégíthet ki. Nem tudom nélkülözni. Ragaszkodom és kapaszkodom, de csak jobban és jobban elveszek, akárcsak a kis rovarok az óriás pók kigöbözhetetlen hálójában. Csak egy mód van a megnyugvásra. Hazámban kell vennem levegőt, látnom kell pompáját szemeimmel, és éreznem kell a teljes megnyugvás káprázatos érzését. Látnom kell hazám, nem csak mert erre vágyom, hanem mert nélküle nem tudok élni. Nem szeretek mást, nincs értelme hazám nélkül a levegőnek, a víznek, ételnek vagy látványnak. Máshol a bimbózó virágok hervadtaknak tűnnek, a pompás zöld fák számomra fakók és elhagyatottak, az új épületek pedig szememben olyanok, mint a romok háború után. Semmi

sem értékes máshol számomra. Minden csak negatív, értelmetlen söpredék. Millió dolog lett megteremtve, még is csak egyre van szükségem. A hazámra. Szatmárnémeti. Nap mint nap hálát adok, hogy itt születhettem. Egy nagymúltú, történelmi városban, mely jelenleg is az ország kincsei közé tartozik. A jövő viszont ennél is fényesebben ragyog előttem. Szemeim előtt lebeg e város jövője, és az erősebben ragyog, mint a gyémánt.

Örömmel gondolok arra, hogy a jövő mégelragadóbb lesz, és a következő generációk mégjobban kiélvezhetik e város szépségeit. Nem szabad viszont elfelejtenünk dicső múltunkat, a régi szépségeket, emlékeket, örömeket és bánatokat. Városom már III. Béla, Árpád-házi magyar király jegyzőjének és krónikásának, a hírhedt Anonymusnak feljegyzéseiben is szerepel.² Szatmár várának bevétele említve van az elbeszélésében. A Csák nemzetség őse Szabolcs vezér, és Lél apja, Tas, három napig ostromolták Szatmár várát, és végül el is foglalták. Így büszkén mondhatjuk, hogy városunk már majdnem egy évezreddel ezelőtt sem volt jelentéktelen. Az első keresztény magyar királyné, Szent István felesége, Gizella, vadászokat telepített le 1000 körül, és ők megalapították a "Németi" települést. A város először Zothmar néven volt említve 1150-ben. Így lassan-lassan kialakult a Szatmárnémeti név. A szatmári polgárok különböző

kiváltságokban részesültek már V. István magyar király korában, és később ezt III. András, és Károly Róbert királyok is megerősítették. Így a szatmáriak különbek voltak, mint más polgárok, és ugyanolyan jogokat kaptak mint a fehérváriak. Már az őseim is érezhették, hogy mennyire szerencsések, és milyen nagy hálát kell adjanak azért, hogy itt élhettek. Történelmünk talán legmeghatározóbb napja 1711. április 30. volt, mely napon a jelenleg múzeumként működő Vécsey-házban aláírták a Rákóczi-szabadságharcot lezáró szatmári békét.³ Magyarország első jelentős szabadságharca volt ez a Habsburgok ellen. Több fontos intézkedés is történt azon a napon, köztük a szabadságharc résztvevőinek és vezetőinek való megkegyelmezés. Azóta e ház turisztikai célpont is lett, és nemrég turisztikai információs irodát is nyitott az önkormányzat a Vécsey-házban. A látogatók számára ez is egy különleges célpont lehet, történelmünk egy kicsi darabját tekinthetik meg. Közelmúltunkat tekintve több helyen is informálódtam. Nagyszüleim már évek óta sok történetet meséltek a városról, arról, hogy ők miként töltötték fiatalkorukban az időt. Az anyai részről lévő nagymamám itt élt a második világháború idején. Bár Szatmárnémetire több bombát is dobtak az 1944-es Dél-erdélyi hadjárat idején⁴, nagymamám sosem tragédiáról, vagy szörnyű sorsról beszélt. Számára a legkülönlegesebb élmény az volt, hogy az itt élő

emberek a nehéz időkben is összetartottak, megpróbálták a lakosok egymást megvédeni, és mindenki azt szeretne volna, ha családtagjai, ismerősei, sőt akár a városban élő ismeretlen személyek is sérülés nélkül túlélnek az ostromot. Szeretném volna dolgokat megtudni idegen személyektől is. A pályázat meghirdetése után beszélgetni kezdtem a közelemben élő középkorú, illetve idős személyekkel. Meglepően jó élmény volt, egy-két személlyel órákat töltöttünk beszélgetéssel, és sokat tanultam tőlük. Egy 73 éves néni azt mondta, sok nehézségen ment át. 1941-es születése óta része volt nem egy, nem két negatív élményben. Ezek közül a legrosszabb számára az 1970-es árvíz volt. Több életet is elvett az árvíz, és a néni volt egyike azoknak, akik házukat elvesztették a hömpölygő ár hatására. Saját bevallása szerint, bár elkecseregett volt, mindig csak egy dologért imádkozott. Azt kérte Istentől, hogy lássa unokáját megszületni ebben a városban. Megható pillanat volt számomra, mikor unokája, egy gyönyörű kislány, odaszaladt hozzám, és zargatta, hogy induljanak már a parkba. Elmosolyodtam, a néni pedig elbúcsúzott.

Magasságos történelmünk nem szabad feledni, de nem szabad az összes jó vagy rossz történésbe beletemetkezni, emlékeznünk kell rá, tisztelnünk kell őseink, de mindig a jövőbe kell tekintsünk, hisz arra tartunk, amerre nézünk. A jelen és a jövő

mégfontosabbak, a szomorúság csak összetör, sőt, nem élhetünk a múltban. Arra is kell figyeljünk, hogy ne csak az emlékekkel maradjunk. Számomra a tizedik osztály következik az iskolában. Hosszú út vár még rám, biztos vagyok benne, hogy lesznek nehéz napok, és görbe vonalak, viszont az összes energiám és tehetségem e város segítségére fogom fordítani. Bár így is óriási gyönyörrel tölt el a szatmári Székesegyház látványa, és naponta kápráztat el a városház hatalmas tornya, iskolám nemrég felújított épülete pedig nagyobb örömet okoz mint bármi más, törekednünk kell arra, hogy ezeket a kincseket ne veszítsük el, és további fejlesztéseket végezzünk. Láttam-e már népesebb várost? Igen. Láttam-e magasabb épületeket máshol? Igen. De számomra ez semmit sem jelent. Nekem ez a kimagasló.

Számunkra Szatmárnémeti nem csak egy város. Egy hely, ahol élünk, és töltjük mindennapjainkat azért, mert itt születtünk. Nem bánkódunk, hogy miért nem máshol születhettünk. Ez a város nekünk életet ad, reményt, a nehézségek idején vigasztalást, és még a legsötétebb pillanatokban is tudjuk, hogy a lehető legjobb helyen vagyunk. Az ide látogatók is különleges élményekkel tértek haza. Érezték, hogy az épületek nem csak tárgyak, hanem ezernyi történetet mesélnek. Még a levegő is más volt itt véleményük szerint. Szatmárnémetinek szíve van, és mindenkit befogad.

Vécsey-ház

Városháza

SZÍVE VAN

Székesegyház

¹ – Márai Sándor

² – Anonymus: Gesta Hungarorum

³ - Kis Domokos Dániel –R. Várkonyi

Ágnes: A Rákóczi Szabadságharc

⁴ – [wikipedia.org/Dél-erdélyi_hadjárat_\(1944\)](https://wikipedia.org/Dél-erdélyi_hadjárat_(1944))